HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ואלא הא דתניא כשם שאין מוציאין שטר חוב זה על זה כך אין מוציאין על אחרים במאי קמיפלגי באותיות נקנות במסירה קמיפלגי תנא דידן סבר [ה]אותיות נקנות במסירה ותנא ברא סבר אין אותיות נקנות במסירה ואי בעית אימא דכולי עלמא אותיות נקנות במסירה והכא בצריך להביא ראיה קא מיפלגי תנא דידן סבר אין צריך להביא ראיה ותנא ברא סבר [ו]צריך להביא ראיה דאיתמר אותיות נקנות במסירה אביי אמר צריך להביא ראיה ורבא אמר [ז]אינו צריך להביא ראיה אמר אביי מנא אמינא לה דתניא [ח]אחד מן האחין שהשטר חוב יוצא מתחת ידו עליו להביא ראיה מאי לאו הוא הדין לאחריני ורבא אמר שאני אחין דשמטו מהדדי איכא דאמרי אמר רבא מנא אמינא לה דתניא אחד מן האחין שהשטר חוב יוצא מתחת ידו עליו להביא ראיה אחין הוא דשמטו מהדדי אבל אחריני לא ואביי אחין איצטריכא ליה סלקא דעתך אמינא כיון דשמטו מהדדי אימא מיזדהר זהירי ולא צריכי להביא ראיה קמ"ל ואלא הא דתניא כשם שמוציאין הן שטר חוב על אחרים כך מוציאין זה על זה במאי קמיפלגי בכותבין שטר ללוה ואע"פ שאין מלוה עמו קמיפלגי תנא דידן סבר [ג]כותבין שטר ללוה ואף על פי שאין מלוה עמו זימנין דאזיל לגבי ספרא וסהדי ואמר להו כתבו לי שטרא דבעינן למיזף מיוסף בן שמעון חברי ובתר דכתבי וחתמי ליה נקיטא ליה ואמר ליה הב לי מאה דיזפת מינאי תנא ברא סבר אין כותבין שטר ללוה עד שיהא מלוה עמו: נמצא לאחד בין שטרותיו שטרו של יוסף בן שמעון פרוע שטרות שניהם פרועין וכו': טעמא דנמצא הא לא נמצא מצי מפיק והאנן ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב תנן אמר רבי ירמיה במשולשין ונחזי תברא בשמא דמאן דכתיב אמר רב הושעיא [ג]במשולשין בשטר ואין משולשין בשובר אביי אמר הכי קאמר [ד]נמצא ללוה בין שטרותיו שטרו של יוסף בן שמעון עלי פרוע שטרות שניהם פרועין: כיצד יעשו ישלשו כו': תנא [ה]אם היו שניהם כהנים יכתבו דורות: **מתני' [ו]האומר לבנו שטר בין שטרותי פרוע ואיני יודע אי זהו שטרות כולן פרועין נמצא לאחד שם שנים הגדול פרוע והקטן אינו פרוע: **גמ'** אמר רבא [ז]שטר לך בידי פרוע הגדול פרוע והקטן אינו פרוע חוב לך בידי פרוע שטרות כולן פרועין אמר ליה רבינא [ד]לרבא אלא מעתה שדי מכורה לך שדה גדולה מכורה לו שדה שיש לי מכורה לך כל שדותיו מכורין לו התם [ח]יד בעל השטר על התחתונה: **מתני'** [ט]המלוה את חבירו על ידי ערב לא יפרע מן הערב ואם **והכא** בצריך להביא ראיה קא מיפלגי. ופלוגתא דמתני' ובריתא ליתא בפלוגתא דאביי ורבא דאביי דמצריך ראיה מודה דלא חיישינן לנפילה ופקדון היכא דשמיה כשמיה כדקאמר בפרק (בתרא) [ט"ו] דיבמות (דף קטו. ושם) דקאמר אביי לנפילה לא חיישינן [א] אי לפקדון כיון דשמיה כשמיה לא מפקיד גביה [ב] אבל הך בריתא [ג] חייסי' לנפילה או לפקדון דיוסף בן שמעון דאפילו בשני יוסף בן שמעון מגרכי ראיה ורבא אמר א"ל להביא ראיה ועיל בפרק המוכר את הספינה (דף עז. ד"ה אמר) פירשתי: **אביי** אמר הכי קאמר נמצא כו'.

והא דמוקי לה בשנים אוחזין (ב"מ ד' כ:) כגון שנמצא השטר בין שטרותיו פרועין לאו היינו אליבא דאביי דאמר דאיכא מוקי לה בשובר היוצא מתחת יד הלוה כשאר שובריו אלא אליבא דר' ירמיה אמינא: **שטרן** של יוסף בן שמעון עלי פרוע שטרות שניהם פרועין. אע"ג [ד] דבשטר אחד שיש לו עליהם אין יכול להוציא עליהם משום דחיישינן בכל אחד שמא חבירו של כל אחד כתבו [ה] אע"פ [דאחד] ודאי לוה [ו] [הכא לא אמרינן] חיישינן שמא חבירו של כל אחד ואחד כתבו והחתימו אע"ג דודאי אחד פרע וטעמא משום דמספיקא לא מפקינן ממונא:

שניהם כהנים. ה"ה שניהם ישראלים אלא משום דתני' לעיל היה אחד מהן כהן תני כהנים: מסורי

קיום א מיי' פט"ו מהל' מלוה ולוה הל' ז וס"ו מהל' מכירה הל' יא ועי' בהגהות וכמ"מ סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' סו סעיף יא:

קב ב מיי' פ"ט מהל' נחלות הלכה טו י סמג עשין לו טוש"ע ח"מ סי' סב וע"ש בהג"ה:

קבא ג טוש"ע ח"מ סי' מט סעיף ט:

קבב ד ה מיי' פכ"ד מהל' מלוה ולוה הל' מ סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' מט סעיף ז:

קבג ו מיי' שם פט"ז הל' יב סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' סה סעיף כג:

קבד ז מיי' שם טוש"ע שם סעיף כד:

קבה ח מיי' פכ"א מהל' מכירה הלכה יט טוש"ע ח"מ סימן ריד סעיף יב:

קבו ט מיי' פכ"ה מהל' מלוה ולוה הלכה ג סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' קכט סעיף ח:

לעזי רש"י

קנפניי"א [קנפני"א]. ערבה, מרחב, שדות.

רבינו גרשום (המשך)

בו לאחר מיתת אביו היו מרגישין וסד"א דאין צריך ראיה קמ"ל דצריך וכל שכן אחריני דלא זהירי דצריך להביא ראיה: ותנא ברא סבר אין כותבין שטר ללוה עד שיהא מלוה עמו. הלכך כיון דבפניו נכתב מהימן אידך כל אימת דמפיק ליה להכי מוציא שטר זה על זה: טעמא דנמצא. בין שטרותיו דשטר יוסף בן שמעון פרוע דמשום הכי לא מצי מפיק הא לא מצא מפיק: (משום) במשולשין. שכתוב בשטר יוסף בן שמעון בן לוי דניכר איזה יוסף חייב לו: ומקשי' אי הכי כיון דמיירי במשולשין אם כן אמאי קתני נמצא לאחד בין שטרותיו כו' שטרות שניהן פרועין ואמאי שניהן פרועין וכיון דמשולשין ששם זקנם אינם שוה וניחזי תברא שכתב יוסף בן שמעון בן לוי בשמא דמאן יוסף כתב. כיון דניכרין בשם זקנם ואידך דלא כתב תברא על שמיה ליפרע משטריה: אמר רב אושעיא במשולשין בשטר להכי מצי מפיק. ואין משולשין בשובר להכי שניהן פרועין דלא ידעי תברא דמאן כתב: אביי אמר כו'. לעיל מהדר אמאי לעיל טעמא דנמצא הא לא נמצא מצי מפיק והא אנן תנן כו'. וקא מתרץ אביי דוקא דמתניתין באידך גיסא דלא קשיא מידי והכי קאמר מתני' נמצא לאחד בין שטרותיו שטר של יוסף בן שמעון שיש לו עלי פרוע הוא ואית לאידך יוסף שטרא נמי עלי' השטרות שניהן פרועין והשתא דייק טעמא דנמצא משום הכי לא מצי מפיק הא לא נמצא מצי מפיק יוסף בן שמעון מיניה היינו דדדייקי' ברישא הא הן על אחרים יכולין להוציא אבל אחרים אין יכולין להוציא עליהן והשתא ליכא למפרך והאנן תנן ולא אחר כו': יכתבו דורות. ירבעו או יחמשו עד שלא יהו שוין: **פים'** נמצא לאחד. לוה: שם שנים. שטרות כיון דהוא אמר לבנו שטר א' פרוע ולא שנים מכלל דזה לוה

הגהות הב"ח

(א) גמ' אביי אמר הכי קאמר הן על אחרים מוציאין נמצא ללוה: (ב) רשב"ם ד"ה נמצא וכו' הקרועין: (ג) תוס' ד"ה והכא כו' אבל הך בריתא ס"ל דחיישינן לנפילה: (ד) ד"ה שטרו וכו' אע"ג דבאחר שיש לו עליהם כל"ל ומיב' דבשטר נמסק: (ה) בא"ד הכיר של כל אחד כתבו אע"ג דמל ולאי לוה הכל בשובר לא אמרינן שמא חבירו כל"ל:

מוסף רש"י

אותיות נקנות במסירה. המוכר שטר חוב לחבירו קנה החוב במסירת אותיות (סנהדרין לא.) אינו צריך לכתוב שטר מכירה על השטר שהוא מוכר לו, אלא משמסר לו שטר שיש לו על אחרים לגבות בו נתחייב הלוה לפורעם לזה (קדושין מז:) דאותיות כגון שטר נקנות במסירה אלא קנין ואין יכול לחזור בו (יבמות קסז.) ולא צריך לכתוב קני לך וכל שעבודיה ולא שום שטר (לעיל עז.) אבל משיכה איכא אלא בדבר שגופו ממון, דמכי משך ליה זכה ביה, והכא נמי לגבי לוה ע"פ צלמיתו תיסבי ליה משיכה כשאר מטלטלין, אבל כדי לגבות החוב צריך שיתפרנו מלוה ליד הלוקח (לעיל עז.) ונשתעבד לו לוה לזה הקונה כמו שהיה משועבד למלוה, כל זמן שלא מחלו כדאמר שמואל (לעיל קסז:). כותבין שטר ללוה. להיות מזומן בידו לתת למלוה כשיגיע לו מעות (לעיל קסז:).

מוסף תוספות

א. [ד]הא לנפילה דחד לא חייש אביי. תוס' יבמות קטו.. ב. [ד]אביי לאו אאותיות דשמיה כשמיה קאמר [דצריך להביא ראיה] אלא אשאר אותיות. המפ"ן.

רבינו גרשום

במאי פליגי. מתני' ובריתא: באותיות נקנות במסירה פליגי מר סבר. תנא דמתני' דדייקינן ממתני' הא הן על אחרים יכולין להוציא משום דקסבר אותיות נקנות במסירה שאם טוען הלוה איני חייב לך אלא לחבירך יכול לומר לו זהו נהי כדאמרת דלחברי אתה חייב ולא לי הרי השטר בידי וקניתיו ממנו וחבירי נתנו לי במסירה ואותיות נקנות במסירה ונפל ממנו לא מצית אמרת דהא אמרן לנפילה דחד לא חיישינן הלכך יכולין להוציא על אחרים: ומר סבר אין אותיות נקנות במסירה. ויכול לומר לו לחבירך אני חייב ולא לך והוא לא יכול לקנות לך החוב במסירת השטר דאין אותיות נקנות במסירה ולא בעל חוב דידי את ולחבירו נמי מצי אמר לאו בעל דברים דידי את ואין בידך השטר: והכא בצריך להביא ראי'. עדי מסירה דתנא דבריתא סבר צריך להביא ראיה עדי מסירה ואם אין לו עדי מסירה אינו יכול להוציא שטר על אחרים: עליו להביא ראיה. עדי מסירה שאביו מסרו לו ונתנו לו לבדו: מאי לאו הוא הדין לאחריני. לשני יוסף בן שמעון שמוציא האחד שטר על אחרים שצריך להביא ראיה עדי מסירה שחבירו נתנו לו בפניהם: ורבא אמר לך. לאו הוא הדין לאחריני אלא שאני אחד מן האחין אמאי צריך להביא ראיה דאחין משמטי אהדדי. יד כל אחד גונב מאחיו דמורה היתרא לעצמו לפי שיורש הוא להכי צריך להביא ראיה אבל בעלמא אותיות נקנות במסירה ואין צריך להביא ראיה: ואביי. אמר לך לכולי עלמא צריך להביא ראיה ומאי שנא דנקט ברייתא אחד מן האחין דאחין אצטריכא ליה. סד"א כיון דאחין משמטי אהדדי אימא מיזהר זהיר ומעיין כל אחד שלא ישמוט אחיו כלום מירושת אביו קודם חלוקה והואיל דזהירי אימא היכא דיוצא שטר חוב מתחת ידי אחד לא יהא צריך להביא ראיה דודאי אביו נתנו לו שאם היה מחזיק שיש לו שם שני שטרות האחד אינו פרוע ואפ' הכי אמרינן שטר גדול הוא דפרוע והקטן אינו פרוע משום דיד בעל השטר על התחתונה: שטר לך בידי פרוע. ויש לו ב' שטרות עליו אמרינן הגדול פרוע ולא הקטן ויד בעל השטר על התחתונה: ואם אמר חוב לך בידי פרוע. כלומר חוב הוית חייב לי ופרעת כיון דאמר חוב סתם ויש לו כמה שטרות עליו כולן פרועין: אמר ליה רבינא לרבא. לרישא מקשי למאי דאמר הגדול פרוע. אלא מעתה שדה אחת שלי מכורה לך והיה לו ב' שדות גדולה וקטנה הכי נמי דאמרינן שדה גדולה מכר לו ואם אמר לו כל שדה שיש לי מכורה משמע דמודה כל שדותיו מכורין לו. ומתרץ רבא לא סלקא דעתך דשדה גדולה מכורה לו (לא כי היכי) דאמר כשטר יד בעל השטר על התחתונה ואמרי' קטנה מכורה ולא גדולה: לא יפרע כדמפרש בגמ' לא יתבע ע"י בתחלה: ואם אמר. בשעת הלוואה: על מנת שאפרע ממי שארצה. וקיבל עליו הערב: יפרע מן הערב. כיוצא בו אמר רשב"ג

מסורת הש"ס

א) [לעיל עו. וש"ק, ב) [עי' תוס' יבמות קטו. ד"ה מתקין], ג) [לעיל קסז:], ד) לפי גי' רשב"ם ל"ל לרב אשי, ה) בכורות דף ממ., ו) רש"ל ועי' רש"ל,

עין משפט נר מצוה

קיום א מיי' פט"ו מהל' מלוה ולוה הל' ז וס"ו מהל' מכירה הל' יא ועי' בהגהות וכמ"מ סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' סו סעיף יא:

קב ב מיי' פ"ט מהל' נחלות הלכה טו י סמג עשין לו טוש"ע ח"מ סי' סב וע"ש בהג"ה:

קבא ג טוש"ע ח"מ סי' מט סעיף ט:

קבב ד ה מיי' פכ"ד מהל' מלוה ולוה הל' מ סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' מט סעיף ז:

קבג ו מיי' שם פט"ז הל' יב סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' סה סעיף כג:

קבד ז מיי' שם טוש"ע שם סעיף כד:

קבה ח מיי' פכ"א מהל' מכירה הלכה יט טוש"ע ח"מ סימן ריד סעיף יב:

קבו ט מיי' פכ"ה מהל' מלוה ולוה הלכה ג סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' קכט סעיף ח: